

(1868 – 1931)

Коршун Степан Васильович

155 років з дня народження
видатного вченого-гігієніста,
мікробіолога, імунолога,
завідувача кафедри гігієни, ректора
Харківського медичного інституту (1922)

Степан Васильович Коршун народився 6 (18) вересня 1868 р.
в м. Глухів Чернігівської губернії (нині Сумська область).
Дворянин, син козацького полковника. Навчався в Елатомській гімназії
Тамбовської губернії, звідки перейшов до 8-го класу 2-ї Харківської гімназії,
яку закінчив у 1887 р.

У тому ж році юнак вступає
на медичний факультет Імператорського
Харківського університету,

На останньому курсі Степан Коршун
бере участь у боротьбі з епідемією холери,
завідує холерним баракком у м. Слов'янськ.

У 1893 р. після закінчення епідемії здає
державні іспити і отримує диплом з відзнакою

У 1894 р. Степан Васильович затверджений позаштатним
ординатором шпитальної терапевтичної клініки,
де проходить підготовку впродовж 3-х років

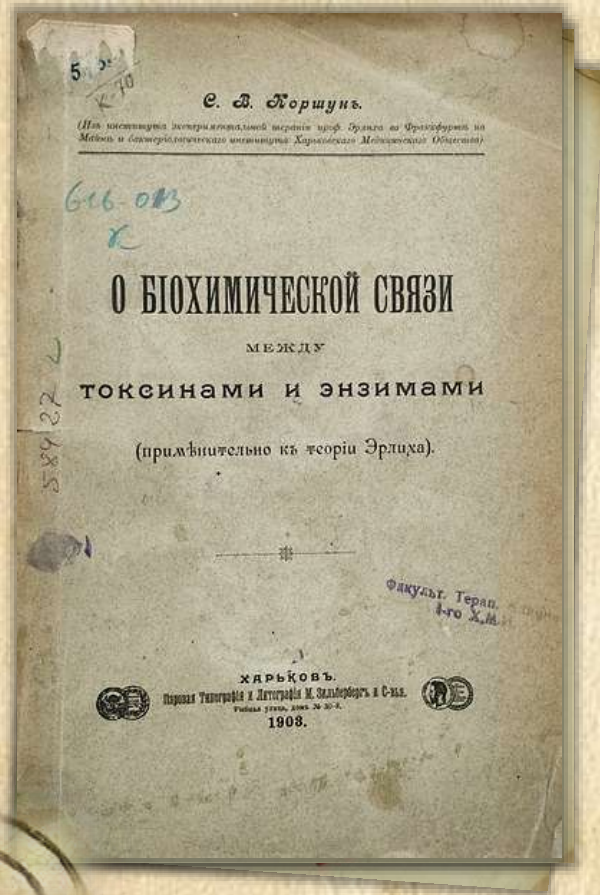
Одночасно у 1894—1895 рр.
він вивчає бактеріологію
у Бактеріологічній лабораторії
Харківського медичного товариства
під керівництвом професора
Володимира Костянтиновича
Високовича — відомого лікаря, педагога
і громадського діяча

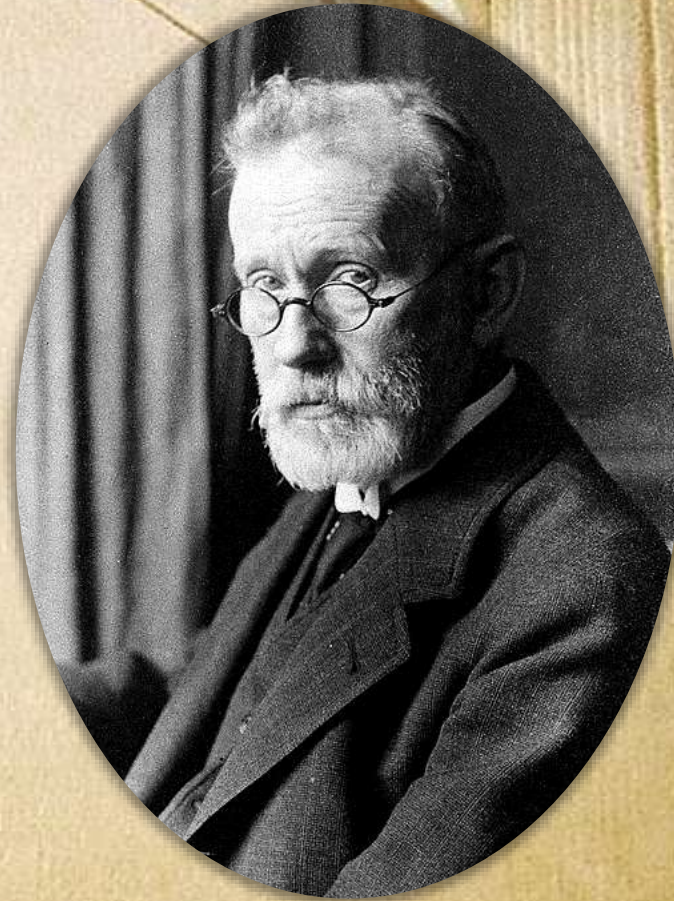
В.К. Високович

У 1895 р., після від'їзду професора до Києва, С.В. Коршун обіймає посаду
асистента Бактеріологічної станції (згодом перетворена на Бактеріологічний інститут)

У 1901–1902 рр. Степан Васильович працює в Німеччині
у професора Пауля Ерліха – видатного бактеріолога та імунолога

Повернувшись з-за кордону,
С.В. Коршун захищає
докторську дисертацію за темою
«Про біохімічний зв'язок між токсинами
та ензимами (спосовно теорії Ерліха)»
і одержує ступінь доктора медицини
Харківського університету (1903)

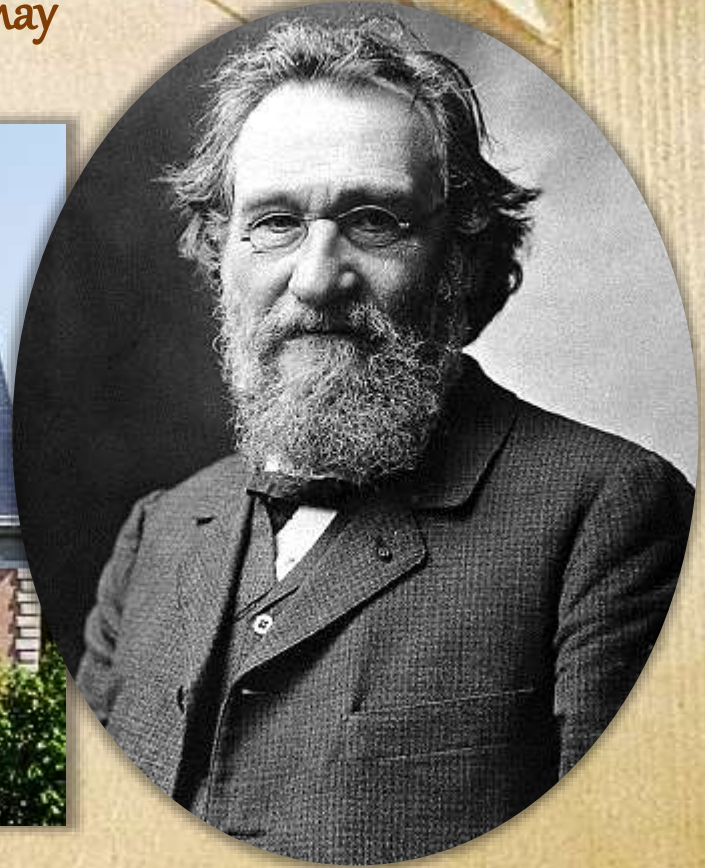
Пауль Ерліх

У 1904 р. вчений отримує звання приват-доцента кафедри гігієни

У 1906 р. Степан Васильович удосконалює знання у Пастерівському інституті в лабораторії видатного науковця Іллі Ілліча Мечникова, в інститутах гігієни Берліна, Мюнхена, Бреслау

Інститут Пастера (Париж)

І.І. Мечников

У 1908 р. С.В. Коршун обраний професором на кафедру гігієни Харківського університету, яку очолює до 1917 р. У 1910 р. — затверджений екстраординарним професором

У 1908—1910 та 1914—1923 рр. Степан Васильович очолює
Бактеріологічний інститут Харківського медичного товариства
(нині ДУ «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМНУ»)

Бактеріологічний інститут (вул. Пушкінська, 14)

Під керівництвом вченого Інститут розробляє протидизентерійну, протискарлатинозну сироватки;
вакцини проти збудників холери, черевного тифу, стафілококу, гонококу; випускає 4 види туберкуліну.

У 1915 р. С.В. Коршун разом із колегами отримує стандартну протиправцеву сироватку

У 1921 р. професор обраний кандидатом на посаду ректора Харківського медичного інституту. Степан Васильович набрав найбільшу кількість голосів під час голосування на об'єднаному засіданні викладацького складу медичного й одонтологічного факультетів ХМІ

С.В. Коршун затверджений на посаді ректора 2 травня 1922 р., проте 1 листопада цього ж року зміщений з посади внаслідок підтримки ідеї аполітичності наукової діяльності

Степан Васильович входив до складу Вченої ради
Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР

У 1918 р. в Харкові заснований журнал
«Лікарська справа», С.В. Коршун редагував
у ньому розділ бактеріології

Професор є одним із засновників журналу
«Профілактична медицина» (1922), де також
працював редактором відділу бактеріології

У 1923—1931 рр. Степан Васильович — директор Інституту інфекційних хвороб
ім. І.І. Мечникова в Москві, яким керував до кінця життя

13 серпня 1930 р. професора С.В. Коршуна заарештовано після його відмови брати участь у розробці бактеріологічної зброї

Вчений визнаний головою «шкідницької організації мікробіологів».

За версією слідства він створив антирадянські групи в інституті ім. І.І. Мечникова та інших установах СРСР.

По справі «мікробіологів» заарештовано понад 50 найбільших науковців

У 1931 р. більшість учасників процесу, включаючи С.В. Коршуна, у позасудовому порядку засуджено на 10 років виправних таборів

Наприкінці 1931 р. видатний вчений-мікробіолог загинув у Бутирській в'язниці Москви

С.В. Коршун зробив вагомий внесок у боротьбу з епідеміями початку ХХ ст.

Він залишив велику наукову спадщину – 81 опублікований пвір,
більшість робіт присвячена питанням мікробіології.

Степан Васильович є засновником наукової школи імунологів у Харкові,
традиції якої продовжують жити і розвиватись

Пам'ятну стелу на честь науковця встановлено на території
Інститута мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова

Ім'я Степана Васильовича Коршуна назавжди включене до історії медичної мікробіології

Праці С.В. Коршуна
та література про нього
з фондів Наукової бібліотеки
Харківського національного
медичного університету

616.013(02) М

Медицинская микробиология : для врачей и студентов
/ А. И. Абрикосовъ [и др.] ; ред. Л. А. Тарасевичъ ;
при участии С. В. Коршуна ; авт. предисл. И. И. Мечниковъ.

— Петербургъ ; Кіевъ : Сотрудникъ, 1912.

Т. I : Общая часть. — 430 с. : ил.

616.013(02) М

Медицинская микробиология : для врачей и студентов
/ А. И. Абрикосовъ [и др.] ; при участии С. В. Коршуна ;
авт. предисл. И. И. Мечниковъ ; ред. Л. А. Тарасевичъ.

— Петербургъ ; Кіевъ : Сотрудникъ, 1913.

Т. II : Часть специальная. — 700 с.

Медицинская Микробиология

для врачей и студентов.

При участии:

пр.-доц. А. И. Абрикосова (Москва), маг. и. н. П. И. Анкарева (П-градъ), пр.-доц. В. А. Баркина (Казань), проф. А. М. Базрдаха (Париж), пр.-доц. С. А. Богрова (Москва), д-ра О. И. Бронштейна (Москва), пр.-доц. Г. Д. Блюменталю (П-градъ), д-ра М. В. Вейнберга (Париж), д-ра А. А. Владимирова (П-градъ), д-ра И. И. Вассермана (Москва), д-ра О. О. Гартмана (П-градъ), д-ра П. Н. Дятловца (Москва), проф. Д. К. Заболотного (П-градъ), пр.-доц. В. В. Иванова (П-градъ), пр.-доц. В. И. Казанского (П-градъ), пр.-доц. Д. Ф. Ковалева (Харьков), проф. С. В. Коршуна (Харьков), проф. Н. И. Марца (П-градъ), д-ра Е. И. Марциновского (Москва), пр.-доц. А. А. Мелюх (Казань), проф. С. Г. Навашина (Киев), пр.-доц. В. И. Педригайло (Харьков), В. Д. Окселевского (П-градъ), д-ра Д. В. Падзевского (Москва), маг. и. н. В. Л. Паченца (Самарск), пр.-доц. Л. С. Розенцвейга (Белград), и. н. М. И. Романовича (П-градъ), д-ра Л. А. Тарасевича (Москва), проф. И. Я. Чистовича (П-градъ), проф. Ф. Я. Чистовича (Казань), пр.-доц. А. В. Чечкина (Москва), проф. П. И. Шаталова (Харьков), и. н. И. И. Шукшина (П-градъ), д-ра С. М. Щастного (Одесса), проф. В. А. Юренчи (П-градъ), маг. и. н. В. Л. Яценкова (П-градъ) и д-ра И. К. Коль-Яценковой (?).

Съ атласомъ микрофотограммъ, составленнымъ пр.-доц. А. И. Абрикосовымъ, и д-ромъ мед. Е. И. Марциновскимъ.

Съ предисловіемъ проф. И. И. Мечникова, поед. редакцией д-ра мед. Л. А. Тарасевича.

Томъ III-й (дополн.

Инфекціонныя заболѣванія растеній и болѣванія. Насѣкомыя—переносители.

Съ 78 рисунками изъ

Медицинская Микробиология

для врачей и студентов.

При участии:

пр.-доц. А. И. Абрикосова (Москва), и. н. П. И. Андреева (С.-ПБ.), пр.-доц. В. А. Баркина (Казань), проф. А. М. Базрдаха (Париж), пр.-доц. С. А. Богрова (Москва), д-ра О. И. Бронштейна (Москва), пр.-доц. Г. Д. Блюменталю (С.-ПБ.), д-ра А. А. Владимирова (С.-ПБ.), д-ра И. И. Вассермана (Москва), д-ра О. О. Гартмана (С.-ПБ.), и. н. И. Дятловца (Москва), проф. Д. К. Заболотного (С.-ПБ.), пр.-доц. В. В. Иванова (С.-ПБ.), пр.-доц. В. И. Казанского (С.-ПБ.), пр.-доц. Д. Ф. Ковалева (Харьков), проф. С. В. Коршуна (Харьков), проф. Н. И. Марца (С.-ПБ.), д-ра Е. И. Марциновского (Москва), пр.-доц. А. А. Мелюха (Казань), пр.-доц. В. И. Педригайло (Харьков), В. Д. Окселевского (С.-ПБ.), д-ра Л. В. Падзевского (Москва), пр.-доц. А. С. Розенцвейга (Москва), д-ра Л. А. Тарасевича (Москва), проф. И. Я. Чистовича (С.-ПБ.), проф. Ф. Я. Чистовича (Казань), пр.-доц. А. В. Чечкина (Москва), проф. П. И. Шаталова (Харьков), и. н. И. И. Шукшина (С.-ПБ.), д-ра С. М. Щастного (Одесса), проф. В. А. Юренчи (С.-ПБ.).

Съ предисловіемъ проф. И. И. Мечникова, поед. редакцией д-ра мед. Л. А. Тарасевича.

АТЛАСЪ,

составленный

пр.-доц. А. И. АБРИКОСОВЫМЪ и д-ромъ мед. Е. И. МАРЦИНОВСКИМЪ.

НАУКОВА БИБЛИОТЕКА

Книгоиздательство „Сотрудникъ“
Петербургъ—Кіевъ.
1912.

616.013(02) М

Медицинская микробиология : для врачей и студентов

/ А. И. Абрикосовъ [и др.] ; ред. Л. А. Тарасевичъ ; при участии

С. В. Коршуна ; авт. предисл. И. И. Мечниковъ. — Петроградъ ; Кіевъ :

Сотрудникъ, 1915.

Т. III (дополнительный) : Инфекціонныя заболѣванія растеній и животныхъ.

Глистныя заболѣванія. Насѣкомыя — переносители инфекцій. — 202 с.

616.013(084) М

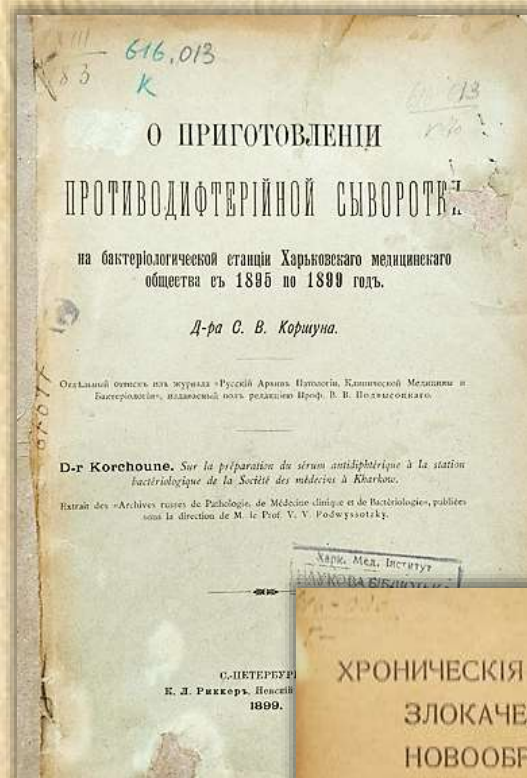
Медицинская микробиология для врачей и студентовъ :

атласъ / А. И. Абрикосовъ [и др.] ; сост.: А. И. Абрикосовъ,

Е. И. Марциновскій ; ред. Л. А. Тарасевичъ ; при участии

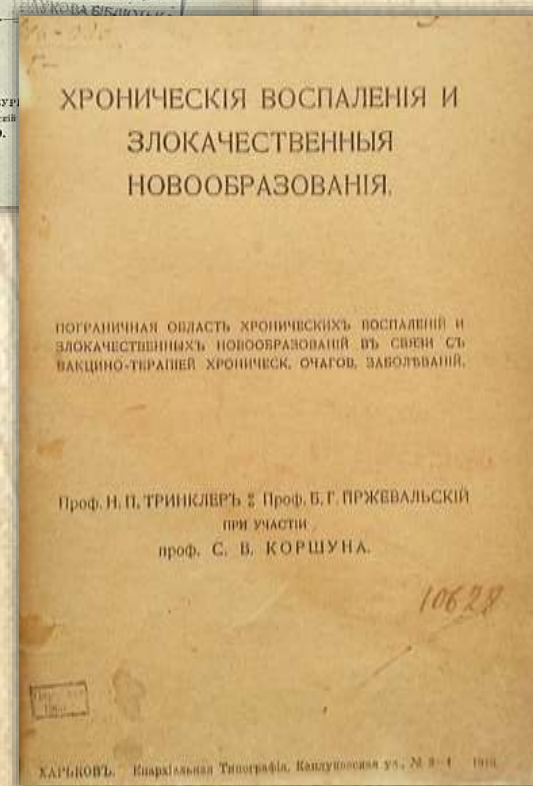
С. В. Коршуна ; авт. предисл. И. И. Мечниковъ. — Петербургъ ;

Кіевъ : Сотрудникъ, 1912. — I-XVI табл.

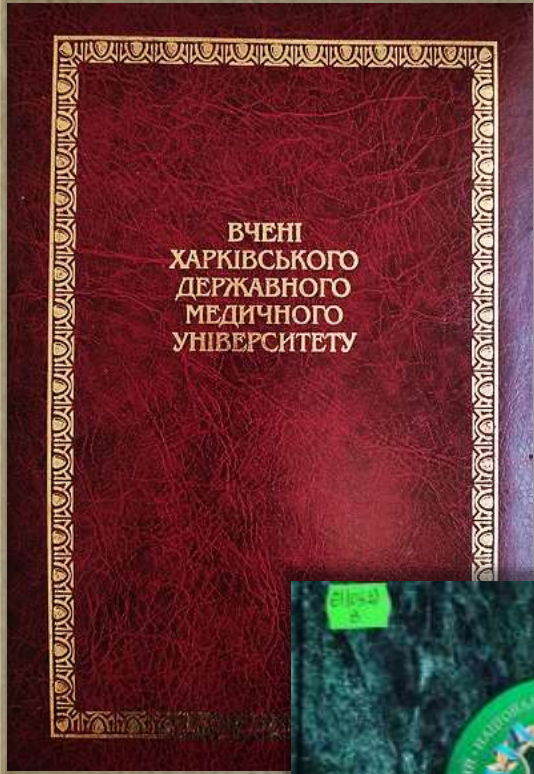
616.013 К

Коршунъ С. В. О приготовленіи противодифтерійной сыворотки на бактериологической станціи Харьковского медицинскаго общества съ 1895 по 1899 годъ / С. В. Коршунъ. — С.-Петербургъ : Изд-во К. Л. Риккера, 1899. — 29 с.

616.006.46 Т

Тринклеръ Н. П. Хроническія воспаленія и злокачественныя новообразованія : пограничная область хроническихъ воспаленій и злокачественныхъ новообразованій въ связи съ вакцино-терапіей хроническ. очагов. заболѣваній / Н. П. Тринклеръ, Б. Г. Пржевальскій, С. В. Коршунъ. — Харьковъ : Епархіальная типографія, 1919. — 50 с.

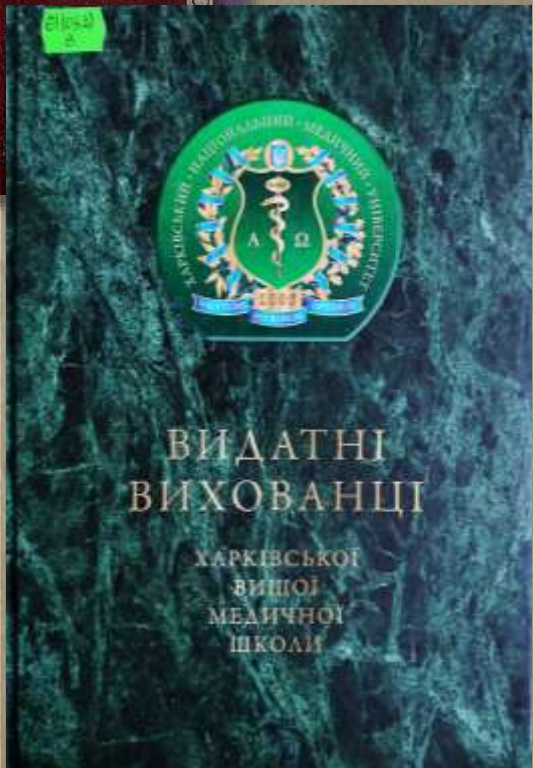

ВЧЕНІ
ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО
МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

61(092) В

Воронцов М. П.

Коршун Степан Васильович / М. П. Воронцов // Вчені Харківського державного медичного університету. — Харків, 2003. — С. 52-54.

ВИДАТНІ
ВИХОВАНЦІ

ХАРКІВСЬКОЇ
ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ
ШКОЛИ

61(092) В

Лісовий В. М.

Коршун Степан Васильович (1868-1931) / В. М. Лісовий,
З. П. Петрова // Видатні вихованці Харківської вищої медичної
школи : біобібліографічний довідник / за заг. ред. В. М. Лісового.
— Харків : ХНМУ, 2010. — С. 62-63. — Режим доступу:

<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/728>

61(09) К

Петрова З. П.

Коршун С. В. — ректор Харківського медичного інституту (1922) / З. П. Петрова // Керівники вищої медичної школи: Харківський національний медичний університет / за заг. ред. В. М. Лісового, В. А. Капустника, Ж. М. Перцевої ; уклад.: Ж. М. Перцева, І. В. Киричок, О. В. Семененко ; Харківський національний медичний університет. — Харків : ХНМУ, 2020. — С. 87-91. — Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/28095>

61(09) В

Петрова З. П.

Видный украинский микробиолог и иммунолог Степан Васильевич Коршун (к 140-летию со дня рождения) / З. П. Петрова // Вірні клятві Гіппократа: розповіді про тих, хто є взірцем для прийдешніх поколінь лікарів / за ред. В. М. Лісового, В. А. Капустника, Ж. М. Перцевої ; уклад.: Ж. М. Перцева, І. В. Киричок, О. В. Семененко ; Харківський національний медичний університет. — Харків : ХНМУ, 2020. — С. 326-332. — Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/28094>

Підготували
Л.В. Скрипченко
В.В. Віскова

© НБ ХНМУ, 2023